

FELERISTICĂ

Medalie acordată unor jandarmi din compania de jandarmi rurali Gorj (1918)

Laurențiu-Ștefan Szemkovics*

Résumé: Dans l'article „Médaille décernée à certains gendarmes de la Compagnie des gendarmes ruraux de Gorj (1918)”, on présente, appelant à la phaleristique, à l'héraldique et à la sigillographie, la Médaille de la Bravoure et de la Loyauté à laquelle ont été récompensés, en 1918, des gendarmes de la Compagnie des gendarmes ruraux de Gorj pour des actes exceptionnels commis pendant la Première Guerre mondiale.

Mots-clé: Médaille de la Bravoure et de la Loyauté, Compagnie des gendarmes ruraux, Gorj, Première Guerre mondiale, phaleristique, héraldique.

Prezentăm, apelând la faleristică¹, la heraldică² și ținând cont de recomandările fostului Comitet Internațional de Sigilografie³, Medalia „Bărbăție și Credință” cu care au fost recompensați, în 1918, unii jandarmi din Compania de jandarmi rurali Gorj. Redăm mai jos descrierea și reproducerea decorăției care provin de la Muzeul Național al Pompierilor.

Medaliile „Bărbăție și Credință”, instituite în 1903, erau de metal și de trei clase: clasa I de aur, clasa II-a de argint și a III-a de bronz.

Medalia „Bărbăție și Credință” avea forma ovală (35 x 27 mm), cuprinzând, pe avers, în excizie, efigia regelui Carol I, înconjurată de legenda: **CAROL I. REGE AL ROMÂNIEI**; pe revers, în excizie, o ramură de lauri legată în partea de jos cu o panglică și, pe trei rânduri, inscripția: **BĂRBĂȚIE / ȘI / CREDINȚĂ**.

* Cercetător dr. A.N.I.C., e-mail: laurszem@gmail.com

¹ Faleristica = disciplina auxiliară a istoriei care se ocupă cu studiul decorațiilor (ordine, cruci, medalii și semne onorifice); Dorel Bahrin, *Sistemul decorațiilor militare – 2000. Sistemul național de decorații*, Editura Economică, București, 2005, p. 11-12.

² Heraldica este disciplina auxiliară a istoriei care studiază stemele, blazoanele etc.; Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, Editura Saeculum I.O., București, 2000, p. 422.

³ Comitetul Internațional de Sigilografie – organism creat în 1959 prin hotărârea Biroului executiv al Consiliului Internațional al Arhivelor, în vederea rezolvării unor probleme practice privind păstrarea și conservarea sigiliilor și a stimulării cercetărilor în acest domeniu. Comitetul a contribuit la dezvoltarea teoriei și practicii sfragistice, preocupându-se de uniformizarea terminologiei de specialitate, stabilirea elementelor necesare pentru descrierea sigiliilor, reunirea eforturilor specialiștilor în vederea creșterii longevității izvoarelor sigilare, elaborarea de studii menite să scoată în evidență importanța sigiliilor create în diferite țări; *Dicționar al științelor speciale ale istoriei. Arhivistică, cronologie, diplomatică, genealogie, heraldică, paleografie, sigilografie*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982, p. 77.

Panglica este de mătase ripsată, lată de 30 mm și compusă la mijloc dintr-o dungă de culoare galben deschis, lată de 18 mm, având pe fiecare margine câte o dungă albastră și roșie, late fiecare de 3 mm.

În urma raportului ministrului de interne, medalia, însoțită de un brevet, era conferită prin decret regal, ofițerilor și agenților de poliție, care în îndeplinirea funcțiunii lor dădeau dovadă de bărbăție și credință. Medalia putea fi acordată și oricărui funcționar public sau persoană particulară care ar fi contribuit la menținerea sau restabilirea ordinii și siguranței publice, ar fi adus servicii importante poliției, ar fi salvat viața sau avutul unei persoane punându-și viața în pericol, sau ar fi săvârșit un act de bărbăție sau credință.

Deși, inițial, a fost acordată ofițerilor și agenților de poliție, funcționarilor Statului, ulterior a fost conferită și militarilor care au participat la Primul Război Mondial.

La art. IV din Legea pentru înființarea Ordinului militar de război „Mihai Viteazul” se prevedea: <<Pentru faptele meritorii în timpul războiului se vor conferi atât ofițerilor combatanți, cât și celor asimilați, Ordinele „Steaua României” și „Coroana României” cu spade încrucișate prin ramurile crucii, iar pentru gradele inferioare Medalia „Bărbăție și Credință”, cu spade încrucișate sub ramurile de laur>>. Așadar, în 1916 s-au adăugat spadele încrucișate sub ramurile de laur, de deasupra medaliei.⁴

⁴ *Ordine, cruci și medalii române. Istoric, legi și regulamente*, întocmite de Vintilă Ivănceanu, Petre Ionescu, Petre P. Sterescu și C. Tâmpăanu, Imprimeria Statului, București, 1927, p. 137-138; I. G. F. Cricoveanu, *Codul decorațiilor și al medaliilor conținând legile, regulamentele și decretul relative la crearea decorațiilor și a medaliilor de la 1860 și până azi*, tomul VI, ediție revăzută și completată, Giurgiu, Tipografia „Ulpiu Stanculescu”, 1928, p. 41-47; C. Flondor, Const. Moisil, *Decorațiunile românești*, în *Enciclopedia României*, vol. 1, 1938, p. 92; Gr. Constandache, *Medaliile și decorațiunile militare românești*, în „Buletinul Societății Numismatice Române”, anii XXIX-XXXVI, nr. 83-90, 1935-1942, p. 196; Fl. Marinescu, *Modificări survenite în sistemul de decorații românești în deceniul patru al secolului XX (II)*, în „Studii și materiale de muzeografie și istorie militară”, tom 9, 1976, p. 158; Ștefan Catone, Neculae Șerbănescu, Dumitrașcu Bedivan, *România: decorații 1859-1991*, Cover, București, 1992, p. 23; pl. IX, fig. 27; *Decorații românești de război 1860-1947*, autori: Ion Safta, Rotaru Jipa, Tiberiu Velter, Floricel Marinescu, Editura Universitaria, București, 1993, p. 131-133; Eugen Calianu, *Decorațiile românești de la Cuza-Vodă la regele Mihai I*, Editura Eminescu, București, 2006, p. 32, fig. 44-45, p. 89; *Cavaleri ai Ordinului militar de război „Mihai Viteazul”*, autori: Eugen Stănescu, Gavriil Preda, Mircea Cosma, Iulia Stănescu, Sibiu, Salgo, 2012, p. 16; Tudor Alexandru Martin, Katiușa Pârvan, Cătălina Opaschi, *Onoarea națiunilor (II). Ordine și decorații românești din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României*, Muzeul Național de Istorie a României, București, 2016, p. 98-100; Laurențiu-Ștefan Szemkovics, *Decorații conferite personalului polițienesc în perioada 1917-1919 / Decorations awarded to the Police staff between 1917-1919*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2019, p. 33-35; idem, *Două decorații decernate unor jandarmi (1917-1918)*, în „Jandarmeria Română”, nr. 49, decembrie 2019, p. 78-79; idem, *Două distincții onorifice conferite unor jandarmi în 1918*, în „Cercetări Numismatice”, XXI-XXII, Muzeul Național de Istorie a României, București, 2015-2016, p. 160, 161; idem, *Distincții acordate grănicerilor, jandarmilor și polițiștilor în perioada 1916-1918*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. II/2017, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, p. 21-22; idem, *Distincții acordate jandarmilor în perioada 1917-1919*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2018, p. 15-18; idem, *Distincții conferite jandarmilor români în perioada 1917-1919*, în „Oltenia. Studii. Documente. Culegeri”, Seria IV-a, nr. 6, 2018,

Au primit Medalia „Bărbăție și Credință” cu spade, clasa a II-a (fig. 1-2)⁵, următorii jandarmi din *Compania de jandarmi rurali Gorj*: plutonierul Murtaza Ion⁶, pentru zelul și devotamentul deosebit cu care și-a îndeplinit serviciul de poliție în spatele frontului, sub bombardamentul inamic în timpul luptelor din 1917; *sergenții-majori* Giurgiuveanu Ion⁷, Trache Marin⁸, pentru curajul și devotamentul deosebit ce au arătat în îndeplinirea datoriei lor în 1917.

Prezentarea de față este un omagiu adus jandarmilor gorjeni care și-au servit țara în Primul Război Mondial.

Fig. 1-2. Medalia „Bărbăție și Credință” cu spade, clasa a II-a.

Editura SITECH, Craiova, 2018, p. 74-76; idem, *Distincții onorifice acordate grănicerilor români în 1916*, în „Monitor cultural-educativ”, nr. II/2018, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2018, p. 18-19 și p. 24, fig. 11-14; idem, *Distincții onorifice acordate unor pompieri români în 1919*, în „Pentru Patrie”, septembrie 2018, editată de Ministerul Afacerilor Interne, p. 37; idem, *Distincții onorifice conferite grănicerilor români în perioada 1916-1917*, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2019, p. 31-46; idem, *Patru decorații conferite unor grăniceri români*, în „Buletin documentar și de informare privind activitatea de prevenire și combatere a corupției”, anul XIII, nr. 1 (24), 2019, Serie Nouă, Editura Ministerului Afacerilor Interne, p. 36-38, 45-46; Laurențiu-Ștefan Szemkovics, Augustin Mureșan, *Distincții onorifice conferite grănicerilor români în perioada 1918-1919 / Honorific distinctions awarded to Romanian frontier guards between 1918 and 1919*, Edit Moroșan, București, 2018, p. 30-32, 88.

⁵ Muzeul Național al Pompierilor, inv. nr. 3381.

⁶ Decret nr. 1.591 din 27 iunie 1918, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 98 din 24 iulie / 6 august 1918, p. 1471.

⁷ Decret nr. 903 din 16 aprilie 1918, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 25 din 1 (14) mai 1918, p. 315.

⁸ *Ibidem*, p. 314-315.

